

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

באיש. חלה. ואית דגרסי **באש:** כאילו שופך דמים. מפני שבני אדם שנכנסין לבקר עושים לו לחולה כל זכרון: לא שיהיה ולא שימות. שהרי אינו יודע בענייניו של חולה: ולא ליטרע מוליה. דלילמא מתלגלג לאלתר. אי נמי דלא ליסתעי מיני לעוליה: **מאן**

ואיך. חזי דלא מתרפא אמר לנו פוקו ואכריזו: **ריעים כנעמן.** שריפאווהו מנרעתו כגון אלישע דהוה נביא וזקן והשיאו ענה לנעמן: **אס יאמרו לך נערים בנה.** צית המקדש: וזקנים **אומרים ספור.** ואל תבנה: **ויסמן ולדב מרחבט.** דכתיב (מלכים א יב) ויעזב את ענת הזקנים וגו' ונתבטח אלך על אותה ענה. והמורה לא פירש צצית המקדש ואיכא ברייתא^א דקתני כהדיא צצית המקדש: **לא לפטור.** כמו (נמדרג טו) ופקודת כל האדם מתרגמינן וסודא: **סלג שעי קמייתא רווחא דעסיא.** כדאמר

בנלמא (ב"ב טו): אדילי יומא אדילי קצירא. ודילמא אמר לא אנטרין למצעי רחמי עליה דאינו כל קן חולה: **יסעדנו.** כמו ולחם לנצן **שהשכינה כו' שנאמר ה' יסעדנו.** קרי ציה יסעדנו. אי נמי יסעדנו ממש שנסעד שכינה על ראשו כדאמרן כהדיא ששכינה שרויה למעלה ממיטתו: **סדא רבה פרת.** כשנהר פרת גדול הוי עדות לגשמים שירדין לא"י דא"י צבוח מכל הארלות וצאין גשמים ונפלין צפרת ומתגדל מהן. והאי דאמר' דנהר מתגדל ממי הגשמים הוי פלוגתא אדשמואל: **נהרא מכיפיה מסביר.** שזנבע מגדמותיו ולא נהר גשמים: אלא

ויחייהו ואושר בארץ ואל תתנהו בנפש אויביו י"י ישמרהו מיצר הרע ויחייהו מן היסורין ואושר בארץ שיהו הכל מתכבדין בו ואל תתנהו בנפש אויביו שיודמנו לו ריעים כנעמן שריפו את צרעתו ואל יודמנו לו ריעים כרחבעם שחילקו את מלכותו תנא ר"ש בן אלעזר אומר אם יאמרו לך ילדים בנה וזקנים שתור שמע לזקנים ואל תשמע לילדים שבנין שתייהו וכתירת זקנים בנין וסימן לדבר ר' רחבעם בן שלמה אמר רב שישא בריה דרב אידי ר' לא ליסעוד איניש קצירא לא בתלת שעוי קדמייתא ולא בתלת שעוי בתרייתא דיומא כי היכי דלא ליסח דעתיה מן רחמי תלת שעוי קדמייתא רווחא דעתיה בתרייתא תקפו חולשיה ר' אמר רבין אמר רב שהקב"ה הן את החולה שנאמר ר"ש יסעדנו על ערש דוי וגו' ואמר רבין אמר רב מניין שהשכינה שרויה למעלה ממדתו של חולה שנאמר י"י יסעדנו על ערש דוי תניא נמי הכי הנהנכם לבקר את החולה לא ישב לא על גבי מטה ולא ע"ג ספסל ולא על גבי כסא אלא מתעטף ויושב ע"ג קרקע מפני שהשכינה שרויה למעלה ממדתו של חולה שנאמר י"י יסעדנו על ערש דוי ואמר רבין אמר רב מטרם במערבא סהדא רבה פרת ופליגא דשמואל דאמר שמואל מכיפיה מתברך ופליגא דשמואל אדשמואל דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

באיש. חלה: אין מנקה עליו רחמים לא שיהיה ולא שימות. נראה זעירי דה"ק פעמים שצריך לבקש רחמים על החולה שימות כגון שמנטער החולה בחלוו הרבה ואי אפשר לו שיחיה כדאמרין צפרק הנושא (תפוזות קד). דכיון דחזאי אמתיה דרבי דעל כמה זימנין צצית הכסא ואנח תפליין וקא מנטער אמרה יי רזון שיכופו העליונים את התחמונים כלומר לדימות רבי. ומש"ה קאמר דהמנקה חולה מועילו בתפלתו אפי' לחיות מפני שהיא תפלה יותר מועלת ומי שאינו מבקרו אין צריך לומר שאינו מועילו לחיות אלא אפי' היכא דאיכא ליה הנאה בזמיתה אפי' אותה וזוטרמי אינו מהנהו: **לא ליסעוד איניש.** לא יבקר. ופקודת כל האדם מתרגמינן וסודא: **קצירא כהנא שעי קמייתא רווחא דעסיא.** וכסבור המנקה שנתרפא ואין צריך לבקש רחמים עליו: **צפרייתא תקפו חולשיה** וכסבור שהוא כחפס תקפו ומתליש מן הרחמים: **לא ישב לא על גבי מטה ולא על גבי ספסל.** איכא מאן דאמר דדוקא כשהחולה שוכב על גבי קרקע שנתלגלג מנקה גבוה ממקום שכינה: **אמר ר' אינו אמר רב מטרם צמערבא סהדא רבה פרת.** כשיוצא מטר צא"י מעיד עליו פרת בצבל שכל שהוא גדול צידוע שאע"פ שלא ירדו גשמים כאן ירדו גשמים צא"י. ונפקא מינה שאסור לטבול כל לפי שאין מי גשמים הנוטפין מטהרין בזוהרין אלא צאצורין כלומר דקוין וקיימי כדתניא בספרי^ט אי מה מעיין מטהר בזוהרין אף מקוה מטהר בזוהרין מ"ל אף מעיין וצור' מעיין מטהר בזוהרין ומקוה צאצורין הילכך כל היכא דאיכא למיחש שמה רבו נוטפין על הזוהרין אסור והיינו כשהנהר גדול הרבה אבל אם היה הולך לאטו או שלא נתרבה חלה מפני דליכא לספוקי צרייית נוטפין שרי דלתניא בתוספתא עיר ר' אלעזר בר דבון על הזוהרין שרבו על הנוטפין שהם כשרים^ט: **ופליגא דשמואל דאמר שמואל נהרא מכיפיה מסביר.** כלומר מנקורו הוא מתגדל שאע"פ שאנו רואים שכשהגשמים יורדין והוא מתדבב עיקר רבויין מנקורו הוא כדאמרין צפרק סדר תעניות (תענית כה): אין לך כל טפח וטפח יורד מלמעלה שאין תהום עולה לקראתו טפחים ונמלא שלעולם וזולתין רבין על הנוטפין דהא לטפח של גשמים איכא טפחיים דנעייין הלכך לשמואל מותר לטבול צנורות לעולם אפי' אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כב ג מיי פירד מהל
אבל הליד:
בב ג מיי שם הליה סמג
עשין מר"ס צ טושיע
יוד"ע פ"י שלה עני"ד:
מד ג מיי שם הליז
טושיע שם עני"ג:

תוספות

לפניו. אס יבקר לחולה. פוקד מתרגמינן וסוד: רווח דעסיא. חולה וספור המנקה החולה עזבו לו חלו ומנע מלנקה רחמים: בתלת ומקוה מלנקה רחמים עליו: סהדא רבה פרת. שרבו מימיו מן הגשמים:

פירוש הרא"ש

ר"ה חלבו באיש. צצית חלה דמלמרי צצית מלתיקין (ד' ק) מן קדס חלשא צצית: שכבודו ורביצו לפניו. לפני החולה צצו רבי עקיבא כי היכא נלקח את החולה מפני כל זכרון ומתו: ואינו מבקש עליו רחמים

אפי' שיהיה ולא שימות. או היא רעה גדולה שחש היה מנקורו היה מבקש עליו רחמים ואפשר שעת לזון הוא ומהיה תפלתו גשמת ומעשית הציבור שנתת שימות: דלא ליתרע מוליה.

דלפ מורא חדו סכמי (צצית ב). ואולי נבדקה מועטת שיקב שזנא דעמו יתוקף חלו: משכיל אל משהו אלו לבקרו ולפקר צלמי: שריפאווהו ענה ששאוהו ענה לטבול צירין: רחבעם בן שלמה. שהשאוהו ענה לומר אפי' יבקר תחטב שזוטס ואפי' בעקריס:

לא ליסעוד. לא לפקוד: (ה) ר' רוחא דעסיא. וספור הוא שנתרפא ולא יפלט עליו: תקפו חולשיה. וכבר הוא מנקורו חלה מפני מועלת לו: סהדא רבה פרת. כי מרוב גשמים שירדו בצרך ישראל גלג הנהר ורבה ורואין בני צבל ושמחו צצות לחיים: נהרא מכיפיה מתברך. מסלעו ומקרקרו מימיו גדלים וקצו גדול הנהר מן ההרים כדאיתא בתענית (דף צפרק סדר תעניות ודף טפח יורדת מלמעלה שאין לך טפחים עליו כנדה הילכך לא יגדל הנהר ממי גשמים שפולין מנקורו חלה: אין הביים מטהרין בזוהרין. דמישיקין שמה רבו עליו נוטפין שמי גשמים רבו על עיקר מן והנה ומנעולו צרו ולא אמר קמא קמא צביל של דבר שדרכו ליגדל וגם גדל

כלי הפסק לא אמר קמא קמא צביל כמו שנבאר לקמן צפרק הנהר מן הידק (דף נח): וכיון דלתי צביל נהפכו כולם לנטופים ותגן כנסתם מקוהו (פ"ה מ"ה) העטופים במקוה ומקוה אינו מטהר בזוהרין (ר"ן מ"ל אף חלק מעיין מטהר מטהרין) כל הימים במקוה הימים ממועתי: הם באין והיינו עטמא דלשון מקוה משמע צאצורין אלא זולתין כדכתיב יקו המים אל מקום אחד אבל מעין בין זולת בין עומד במקום אחד נקרא מעין ומי' אי לאו אף חלק היה מקוה למעין לטוהר צוהרית:

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא

כשנראה לעין שנמרצו הרבה מחמת המטר: ופליגא דידיה אידיה דאמר שמואל אין המים מטהרין בזוהרין אלא